

Examenul național de bacalaureat 2024

Proba E. c)

Istorie

Varianta 8

Filiera teoretică, profil umanist, toate specializările; Filiera vocațională - profil artistic, toate specializările; - profil sportiv, toate specializările; - profil pedagogic, specializările: bibliotecar-documentarist, instructor-animator, instructor pentru activități extrașcolare, pedagog școlar, educator-puericultor; - profil teologic, toate specializările.

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți, cu atenție, sursele de mai jos:

A. „Potrivit memoriilor lui Hrușciiov, Bodnăraș a fost cel care, în calitate de ministru al Forțelor Armate din România, a ridicat primul problema retragerii trupelor sovietice [...], în timpul vizitei liderului de la Moscova din iunie 1955. Hrușciiov era convins că [...] Bodnăraș fusese ales să abordeze subiectul datorită recomandărilor sale impecabile: serviciile aduse în trecut Uniunii Sovietice, încrederea și respectul care îi erau acordate de conducătorii sovietici și funcția superioară pe care o ocupa [...] în stat. Hrușciiov consemnează că Bodnăraș a argumentat subliniind că interesele de securitate sovietice nu erau amenințate, întrucât România era încercuită de țări socialiste [...]. Situația internațională din anul 1955 nu-i permitea conducătorului sovietic să reacționeze imediat la această propunere, dar ideea retragerii trupelor îi fusese inoculată. Și a folosit-o la momentul pe care l-a considerat cel mai oportun [...].

Oricare ar fi fost rațiunile sovietice pentru retragerea trupelor, Gheorghiu-Dej, liderul de la București, putea s-o privească drept o concesie obținută de la sovietici [...].”

(D. Deletant, *România sub regimul comunist*)

B. „Presat de sovietici să se decidă ce parte susține în conflictul cu China, dar susținut în țară de un partid disciplinat, Gheorghiu-Dej hotărăște să se distanțeze public de poziția Moscovei. Rezultatul va fi Declarația cu privire la poziția Partidului Muncitoresc Român (PMR) în problemele mișcării comuniste și muncitorești internaționale [...] din aprilie 1964. [...] Declarația din aprilie [1964] poate fi interpretată ca luarea unei poziții de neutralitate [...] de către România în conflictul chino-sovietic. [...] Declarația din aprilie [1964] nu a scăpat prilejul să critice și planurile de reorganizare economico-administrativă a României, așa cum se propunea în CAER [Consiliul de Ajutor Economic Reciproc] [...].

Adoptarea unor poziții antisovietice clare și dorința liderilor PMR de a scoate țara din mecanismele internaționale aflate sub control sovietic recomandau România pentru un viitor conflict deschis cu URSS. Înlăturarea lui Hrușciiov, în octombrie 1964, [...] a readus în actualitatea sovietică lupta pentru putere. Pentru moment, noul lider de la Moscova, [...] Leonid Brejnev, dorea să păstreze relații bune cu toate statele partenere.”

(I. A. Pop, I. Bolovan, *Marea istorie ilustrată a României și a Republicii Moldova*)

Pornind de la aceste surse, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți un spațiu istoric precizat în sursa **A**. **2 puncte**
2. Precizați, din sursa **B**, o informație referitoare la *Declarația* din 1964. **2 puncte**
3. Menționați doi lideri politici la care se referă atât sursa **A**, cât și sursa **B**. **6 puncte**
4. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține că noul lider sovietic urmărea să păstreze relații de colaborare cu statele partenere. **3 puncte**
5. Scrieți o relație cauză-efect stabilită între două informații selectate din sursa **A**, precizând rolul fiecăreia dintre aceste informații (*cauză*, respectiv *efect*). **7 puncte**
6. Prezentați alte două acțiuni desfășurate de regimul totalitar în politica internă a statului român, în afara celor la care se referă sursele **A** și **B**. **6 puncte**
7. Menționați o asemănare între două practici politice utilizate în statul român între anii 1919-1930. **4 puncte**

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

Citiți, cu atenție, sursa de mai jos:

„În 1352 – 1353 [...] s-a constituit în estul Carpaților, pe valea râului Moldova, un fel de marcă militară de graniță, cu centrul probabil la Baia [...], din a cărei dezvoltare se va naște statul independent Moldova. [...] În fruntea acestei mărci [...] a ajuns Dragoș, voievod român din Maramureș, ce se distinse în luptele împotriva tătarilor. [...]

Dependența lui Dragoș [...] și a urmașilor săi [...] de coroana ungară a provocat în foarte scurtă vreme, nemulțumiri în rândul clasei stăpânitoare autohtone și a determinat hotărârea acesteia de a [...] înlătura suzeranitatea maghiară. [...] La eforturile populației românești din Moldova s-a adăugat sprijinul unor căpetenii politice maramureșene, nemulțumite de politica Regatului ungar [...]. Exponentul rezistenței maramureșene [față de Regatul ungar] a fost Bogdan, voievod al Maramureșului. [...] Înfrânt în încercarea de a pune capăt dependenței Maramureșului față de Regatul ungar, Bogdan s-a alăturat mișcării din Moldova îndreptate împotriva politicii de expansiune ungară la est de Carpați și a ajuns conducătorul forțelor locale de rezistență. Folosindu-se de faptul că regele Ungariei, Ludovic I, era angajat în războiul cu Veneția [...], Bogdan a îndepărtat din scaunul Moldovei pe nepotul lui Dragoș, pe Balç, marcând în 1359 un moment important în procesul emancipării statului românesc de la est de Carpați de sub suzeranitatea ungară.

În același an, [...] la sud de Carpați, voievodul Nicolae Alexandru întărea caracterul de suveranitate al statului, întemeind la Curtea de Argeș prima mitropolie a Țării Românești. El pune, prin aceasta, bazele organizării unei biserici proprii a noului stat feudal, biserică ce a devenit un puternic sprijin al domniei, atât în politica internă [...], cât și în afirmarea poziției de independență a țării.“

(Istoria românilor)

Pornind de la această sursă, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți statul medieval românesc din estul Carpaților, precizat în sursa dată. **2 puncte**
2. Precizați secolul la care se referă sursa dată. **2 puncte**
3. Menționați conducătorul Țării Românești și o caracteristică a domniei acestuia, precizate în sursa dată. **6 puncte**
4. Menționați, din sursa dată, două informații referitoare la *marcă*. **6 puncte**
5. Formulați, pe baza sursei date, un punct de vedere referitor la acțiunile în care este implicat Bogdan, susținându-l cu două informații selectate din sursă. **10 puncte**
6. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia în perioada 1380 – 1500, un reprezentant al unei instituții centrale din spațiul românesc s-a implicat în relațiile internaționale. (Se punctează prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.) **4 puncte**

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre acțiunile politice desfășurate de români în secolul al XIX-lea, având în vedere:

- precizarea unui proiect politic referitor la statul român modern elaborat în spațiul românesc în perioada 1821-1857 și menționarea a două aspecte referitoare la acesta;
- menționarea unui fapt istoric desfășurat de români în anul 1859 și a unei caracteristici a acestuia;
- prezentarea unei acțiuni din perioada 1862-1866 care a avut loc în politica internă a statului român;
- formularea unui punct de vedere referitor la participarea României la „criza orientală” din a doua jumătate a secolului al XIX-lea și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** eseului, **evidențierea relației cauză-efect**, elaborarea **argumentului istoric** (prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **succesiunii cronologice/logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.